

Kvalitetsskyddet, dess omfattning och förhållandet till varumärkesrätten, internationella avtal, kontrollen. Inblandade myndigheter.

Pontus Elvingson

Lästips:

[Avregleringen 1990](#)

[Geografiska Ursprungsbezeichnungen und landsbygdsutveckling i EU](#)

[Grönbok om jordbruksprodukters kvalitet: produktnormer, produktionskrav och kvalitetsordningar](#)

EU's policy för kvalitet på jordbruksprodukter

- Överskottsproblem för många jordbruksprodukter
- Konsumenter efterfrågar kvalitetsprodukter
- Krav på att EU's allmänna jordbrukspolitik (CAP) reformeras

EU's policy för kvalitet på jordbruksprodukter

Reformerna av CAP innebär;

- Ändrade ersättningar/stöd för produktion
- Principerna för stöd appliceras nu även för jordbruksprodukter (förädlade eller primär) man vill lyfta fram och understödja dess kvaliteter.
- Man vill att bönderna fokuserar mot att skapa unika kvaliteter som uppskattas av konsumenterna

Huvudsakliga verktyg på EU nivå

- Odlingskrav
- Handelsnormer
- EU's kvalitetssystem (geografiska beteckningar; traditionella specialiteter; ekologisk odling)

För producenter och förädlare innebär detta att;

- Erbjuder produkter med de kvaliteter som konsumenterna vill ha
- Informera tydligt konsumenterna om kvaliteterna på deras produkter

Immateriellrättsfamiljen

Skyddade beteckningar

Varumärkesskydd,
designskydd, Patent

Upphovsrätt

**LIVSMEDELS
VERKET**

NATIONAL FOOD
AGENCY

Geografiska beteckningar kan skyddas med olika medel

- Offentligt skydd och kontroll genom EU-gemensamma rättsakter
- Privat skydd genom varumärkeslagstiftning (industriellt rättsskydd)

GI-aktörer och avtal på internationell nivå

A. EU

Bilaterala avtal med tredje länder (TRIPS+ avtal)

B. Världsorganisationen för immateriell äganderätt (WIPO)

1 The 1883 Paris Convention for the protection of Industrial property (173 länder) -falska antydningar om ursprung

2 The 1891 Madrid Agreement for the regression of false or deceptive indications of source of goods (35 länder) -falska+vilseledande antydningar om ursprung

3 The 1958 Lisbon Agreement (28 länder) -första definitionen som motsvarar en "SGB", exanderar skyddet till imitationer, typ etc

C. Världshandelsorganisationen (WTO)

1 TRIPS-avtal Art 22.2-22.3 basnivå (164 länder) –anges särskilt geografiska beteckningar

2 särskilt skydd för vin och sprit i art 23 men med flera undantag/villkor i art 24

LIVSMEDELS
VERKET

NATIONAL FOOD
AGENCY

Regler om skyddade beteckningar

- Kvalitetsordningar (förordning (EG) 1151/2012)
- Svensk lag (SFS 2009:1424)
- Förordning (SFS 2009:1425)

Fördelar med skyddade beteckningar

- Exklusiv användningsrätt
- Andra marknader utanför EU öppnas upp
- Märka med symbol eller text för skyddad beteckning
- Att reglerna följs garanteras av myndigheterna
- Det kostar inget extra att ansöka
- Har en positiv effekt på landsbygdens ekonomi

Nackdelar med skyddade beteckningar

- Monopol
- Begränsar möjligheter att rationalisera tillverkningen

Databaser

- [DOOR](#) innehåller specifikationer för alla fasta livsmedel
- [E-spirits](#) innehåller GI skyddade spritdrycker
- [E-baccus](#) innehåller GI skyddade viner

Rättsakter och artiklar som skyddar registrerade GI

- Art 13, förordning 1151/2012 (livsmedel, jordbruksprodukter)
- Art 103, förordning 1308/2013 (viner)
- Art 20, förordning 251/2014 (aromatiserade viner)
- Art 16, förordning 110/2008 (spritdrycker)

GI-skyddets omfattning

Art 13. 1a. Varje **direkt** eller **indirekt** kommersiellt bruk....

- Direkt kommersiell bruk : användning av det skyddade namnet **på** produkten
- Indirekt kommersiell användning: användning av det skyddade namnet på kommersiella **dokument** (fakturor, webbsidor, marknadsförings material)

För båda fallen: användning av ett identiskt namn eller liknande namn fonetiskt eller visuellt

Exempel: Khomte ost (SUB "Comte"), Porteau vin (SUB "Porto")

GI-skyddets omfattning

Art 13. 1a. ...om produkterna är jämförbara eller om produkternas anseende exploateras...

- Bruk av en GI för jämförbara produkter (samma typ av produkter), objektiv bedömning

Exempel: Löjrom betecknas som Kalix löjrom. Salladsost anges som Feta

- Bruk av en GI för andra produkter, subjektiv bedömning, vilket kan bidra till en försvagning av GI produktens rykte

Exempel: Champagne för namnet på en parfym

GI-skyddets omfattning

Art 13. 1b. Varje missbruk, imitation eller anspelning..... även när ”stil”, ”typ”, ”metod” används..

Anspelning: Snarlikt namn t.ex. ”Filloumi för Halloumi, Geta för Feta, Faluisch, Patronfalu, Jägarfalu för Falukorv,

Imitation: Parmesan ost från Tyskland

Missbruk: ..producerad på samma sätt som parmesanost, ”Fetaosttyp” vid beställning hos grossist,

GI-skyddets omfattning

Art 13. 1c. Alla andra osanna eller vilseledande uppgifter om ursprung härkomst, beskaffenhet eller väsentliga egenskaper om produkten.....liksom paketering av produkten i en behållare som är ägnad att inge en oriktig föreställning om produktens verkliga ursprung

Exempel: användning av en flaska som är specifik för en GI SUB Chateau Chalon (Frankrike)

GI-skyddets omfattning

Art 13. 1 d. Alla andra förfaranden som kan vilseleda konsumenten om produktens verkliga ursprung

Exempel: Placering av icke GI produkter på samma hylla där bara andra GI produkter har placerats

GI-skyddets omfattning

Art 13. 1 När det i en skyddad beteckning ingår ett generiskt namn ska användningen av det generiska namnet inte strida mot a och b.

Art 13. 2. Skyddade beteckningar ska inte bli generiska

För sammansatta namn utgår skyddet från hela namnet och även för varje del av namnet så länge varje del av namnet är särskiljande

Exempel: SUB "Camembert de Normandie": "Camembert" är en generisk term så endast i kombination med "Normandie" är den skyddad

Exempel: SUB "Kalix löjrom": Löjrom är en generisk term för alla typer av löjrom oberoende av ursprung (icke särskiljande) därför är det bara "Kalix" och i kombination med "löjrom" som den är skyddad

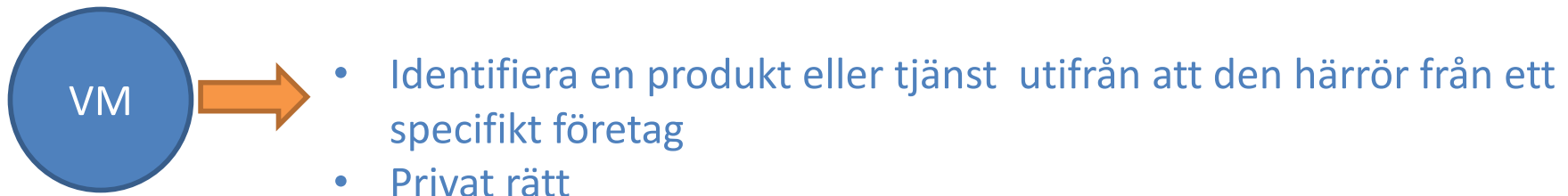
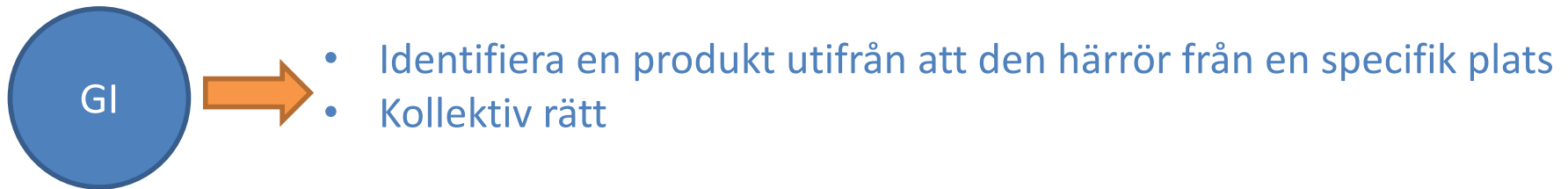

LIVSMEDELS
VERKET

NATIONAL FOOD
AGENCY

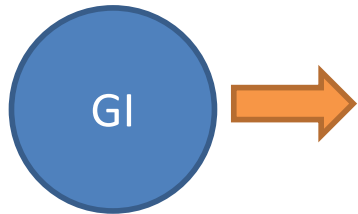
Förhållande till varumärken

Utmärkande för Gis/varumärken:

Förhållande till varumärken

Registrering av en GI i prioritet till välkända och icke välkända varumärken:

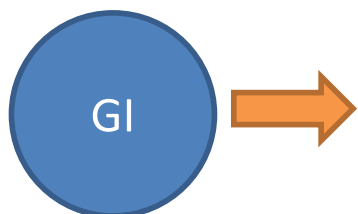

- En registrering får inte göras, i fall när det redan finns ett känt varumärke, om det kan vilseleda konsumenten
- Gäller bara jämförbara produkter
- En registrering kan göras om varumärket är mindre känt eller inte har använts under 5 år

Art 6 förordning 1151/2012

Förhållande till varumärken

Registrering av en GI och efterföljande varumärken:

- En registrering av ett VM får inte göras efter en GI registrering för jämförbara produkter
- Ett varumärke innehållande namnet på GI, eller anspelar på det, betraktas som förbjudet

Det är möjligt att registrera ett VM under vissa förhållanden (specifikt och endast för produkter som är lämpliga i förhållande till GI)

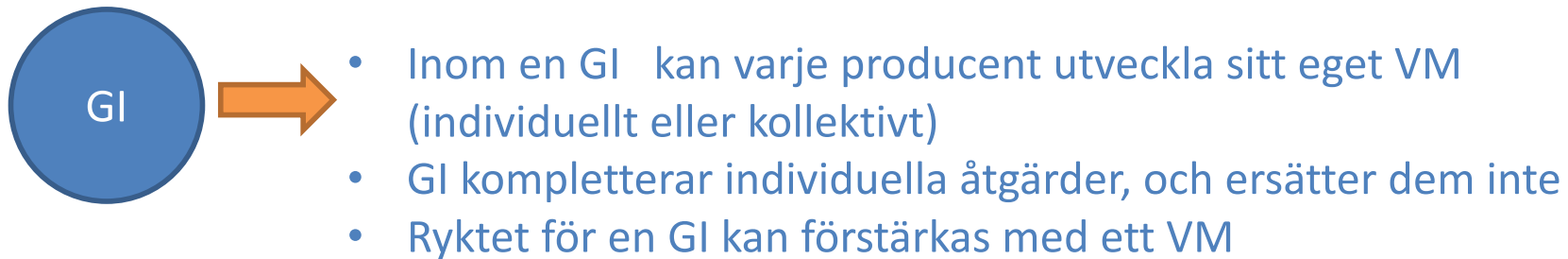

**LIVSMEDELS
VERKET**

NATIONAL FOOD
AGENCY

Förhållande till varumärken

Synergier mellan Gis och varumärken:

Exempel: HENNESSY för Konjak

Officiella kontroller av SUB/SGB eller GTS produkter ska täcka*

- Verifiering att produkten uppfyller produktspecifikationen
- Övervakning av användningen av de registrerade namnen

*Förordning 1151/2012 art 36 (3)

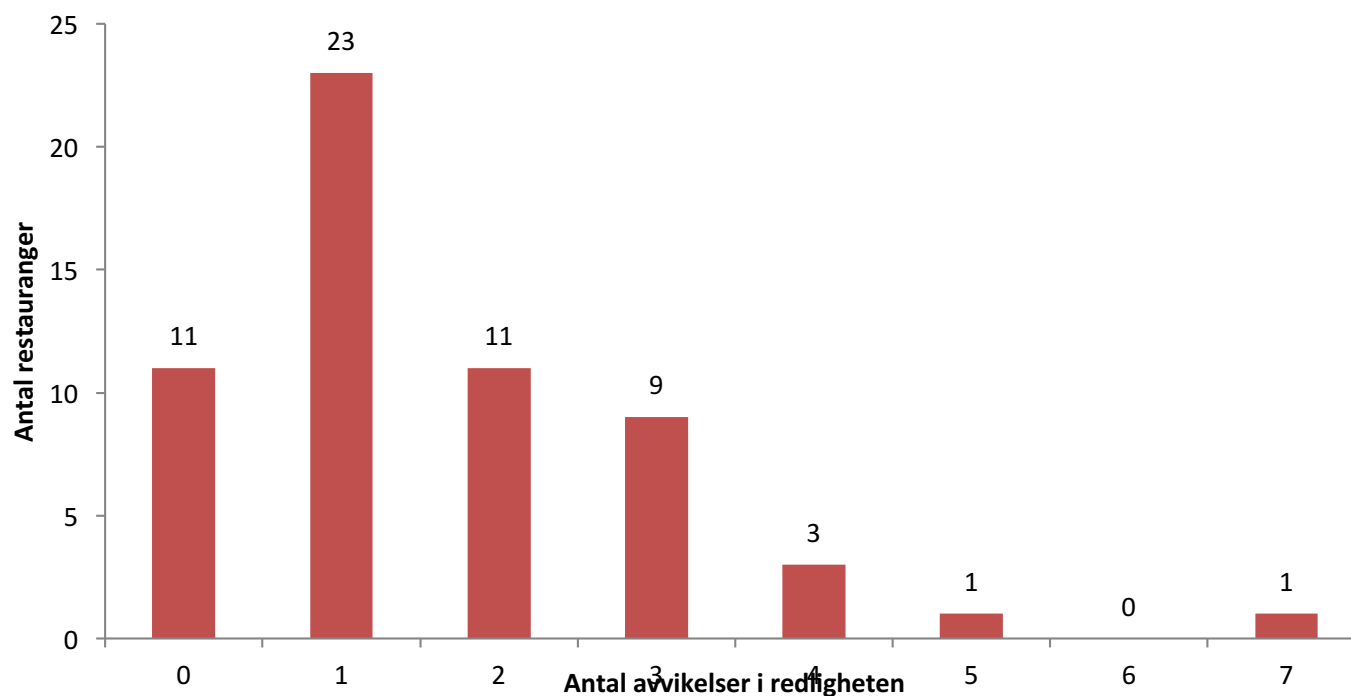
Kontroll av skyddade beteckningar

- Ansvaret för kontrollen ligger på centrala, regionala och lokala myndigheter.
- Registrering krävs av producenter som producerar enligt en skyddad ursprungsbeteckning
- Viss provtagning krävs
- Kontroll i senare led handlar om spårbarhet och märkning

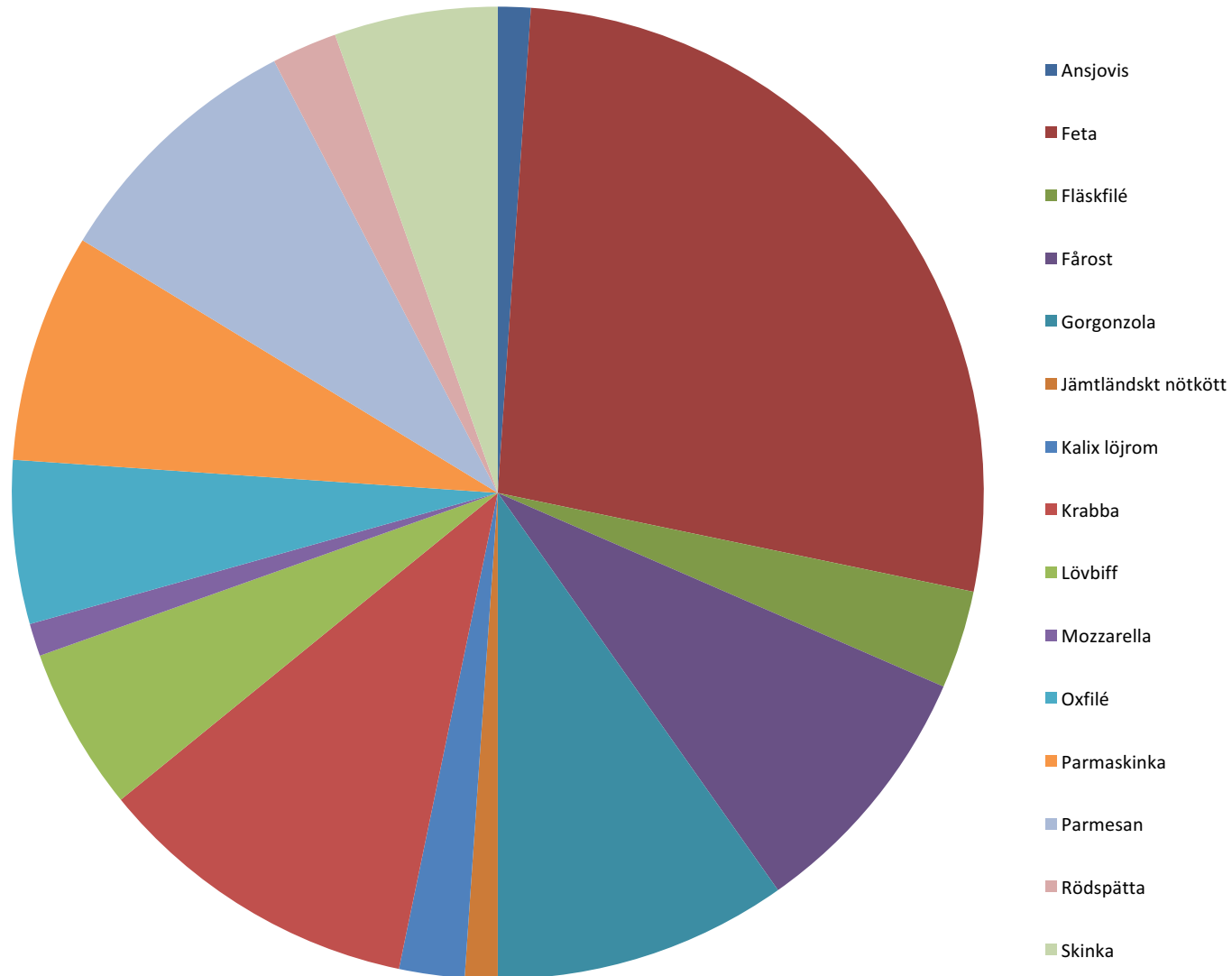

Resultat, rapport 16, 2012. Kontroll av 59 stycken restauranger varav 81 procent hade avvikelser

Tabell 1. Frekvenstabell över antalet restauranger i kontrollprojektet som avvikit från redligheten.

Resultat-restaurang

**LIVSMEDELS
VERKET**

NATIONAL FOOD
AGENCY

Gorgonzola på menyn detta serverades

LIVSMEDELS
VERKET

NATIONAL FOOD
AGENCY

LIVSMEDELS
VERKET

NATIONAL FOOD
AGENCY

Fetaost, restaurang i Piteå

Restaurang- slutsatser

- Prisjämförelser visar att dyrare varor byts ut mot billigare
- Kontroll av skyddade beteckningar måste integreras med den övriga kontrollen

Skinnet är inte rökgenomsläppligt.
Saknar symbol eller orden garanterad
traditionell specialitet. Enligt svensk
tradition

Benämningen är inte korrekt

LIVSMEDELS
VERKET

NATIONAL FOOD
AGENCY

**LIVSMEDELS
VERKET**

NATIONAL FOOD
AGENCY

Benämning ej korrekt, symbol ?

Slutsatser- butik

- Okunskap om skyddade beteckningar bland företag som förpackar
- Kontrollen kan bli effektiv genom koordinerade marknadskontrollprojekt
- Uppföljning mot huvudkontor är en åtgärd som har potentialen att få en snabb rikstäckande effekt.